

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quæ persona esse Patrinus possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Dixi *solemniter*, nam in Baptismo privato, licet admitti possit, non tamen id esse de obligatione, non ignoramus cum Suar. *de Sac. quest. 67. de Bap. n. 8.*

3. Premittendum secundo, ex ritu seu ceremoniis Baptismi, ut etiam Confirmationis, oriri inter personas quæ in illo concurrunt, cognationem spirituales (quod est unum ex impedimentis Matrimonium dirimentibus) hoc est, illas personas, nisi dispensationem obtineant, invalide inter se Matrimonium contrahere.

4. Ea autem multipliciter olim oriebatur in iure antiquo, hodie tamen à Tridentino *Sess. 24. c. 2. de Ref. arr.* & late Sanch. *lib. 3. matr. d. 54.* ad quatuor dumtaxat Classes personarum restricta est. Nam Primo contrahitur à Baptizato vel Confirmato cum Baptizante, vel Confirmante. Secundo, ab eodem Baptizato vel Confirmato cum Patris, vel Matrino, & utraque hæc appellatur Paternitas. Tertia contrahitur à Patrino vel Matrino cum Patre, & Matre Baptizati, vel Confirmati. Quarto à Patre & Matre Baptizati, vel Confirmati cum ipso baptizante: & utraque hæc Comparernitas appellatur.

5. Quoniam autem de prædictis valde quidem minuta, sed certe necessaria passim afferunt Doctores, ego, ne confusa evadat tractatio, ea omnia ad tria capitula reducam.

Primo, Quænam persona potest esse Patrinus?

Secundo, Quænam administratio Baptismi requiritur ad ejusmodi cognationem spirituales pariendam?

Tertio, Quænam tenendi, seu suscipiendi actio?

§. 11. *Quæ Persona esse Patrinus possit; Vt sit rationis compos.*

1. **A**D exercendum munus Patrini, cognationemque contrahendam, requiritur Primo, ut is usu rationis potiatur. Non ergo infans, non mente captus, non ebrius; debet enim voluntarie velle, facere id, quod instituit Ecclesia: id est, intentionem habere debet exercendi munus susceptoris: secus, solum materialiter teneret baptizandum; commoditatis causa, v. g. non vero exerceret sacram actionem ab Ecclesia institutam.

2. Non requirit determinatam ætatem, nec, ut sit ætate grandior, quam baptizandus, communis docet opinio cum Sanchez *lib. 7. matr. d. 61.*

Vt sit Baptizatus.

3. Requiritur secundo, ut sit Baptizatus, Quare Gentilis, imo & Cathecumenus, etiam si teneret Baptizandum cum intentione quacunque, & etiam si in aliquo casu aliquem cum debita intentione solemniter baptizaret, non contraheret cognationem ullam, & consequenter nec alii cum ipso. Ratio est, quia hæc lex cognationis profecta est ab Ecclesia, cui non subiacet Gentilis, vel Cathecumenus. Idque verum est, etiam si postea ille Baptismum susceperet: quod enim initio irritum est, tractu temporis non convalescit. Ita Sanchez *lib. 7. matr. d. 60. num. 11.* aliique contra Toletum *lib. 2. sum. c. 23.*

4. Inquis per hanc occasionem, An pari modo requiratur, ut sit Confirmatus ille, qui confirmandum suscipit in Confirmatione?

Respondeo, requiri ex probabiliore sententia, sic enim habetur in *Iure cap. In Baptismate d. 4. & Pontificale Clem. VIII. hic.* Unde sequitur, ut referunt Suar. Coninch. Sanch. cum Leandr. *de Conf. d. 5. quest. 5.* non contrahere cognationem spirituales eum, qui non confirmatus aliquem teneat in Confirmatione. Ratio est, quia in Pontificali dicitur, ut non confirmatus non possit alium suscipere; Illud autem, non possit, hic satis probabiliter non solum videtur ostendere id illicite fieri, sed etiam invalide. Cognationem tamen contrahere est etiam probabile, saltem propter doctissimos Auctores bonæ ratione motos, id affirmantes: ut videre est in Soto,

Navarr. Rodrig. Nald. apud eundem Leandr. *loc. cit. de Confirm. 7. n. 5.*

5. Illicite mortaliter? Respondeo, Non mortaliter hunc condemnare, quia res non videtur per se vis, sed venialiter dumtaxat scio Suar. *q. 7. de Bap. ar. 10. sine.* docere, esse id illicitum mortaliter. Sequor S. Th. 3. *p. quest. 72. ar. 10.* quem sequitur D. 3. *p. ar. 4. ref. 21. & Quintañal. de Conf. d. 5. quest. 4.* videtur non cognoscere in hoc mortalitatem. Approbo tamen sententiam Leandr. *loc. cit.* utramque opinionem esse probabilem.

Ne sit Hæreticus.

6. Requiritur Tertio, ut Patrinus non sit Hæreticus. Et quidem est illicite graviter esset Patrinus, cum sit aptus ad instruendum puerum in recta Fide: ceterum, quia est Baptizatus, unde subicitur leges Ecclesiæ, contraheret Cognationem spirituales cum baptizato ejusque Parentibus, ut cum Sanchez. *de Bap. disp. vn. p. 11. §. 1. n. 7.*

Melius autem erit Baptismum solemnem sine Patre celebrare, quam cum Patrino Hæretico, si Catholico prælo esse non possit.

7. Si forte à te Sacerdote Catholico petat Patrem ejus Filium baptizes, sed velit, ut admittas Patrem Hæreticum, non licebit tibi illum admittere, si pater non admitti sine aliquo tuo gravi detrimento: Necdammum grave tibi rationabiliter times, ut etiam tineretur Filius adducendus ad Sacerdotem Hæreticum admittendus esset, secundum Castrop. *loc. cit.* qui committeretur minus malum ad evitandum maius, & cui parte non est credendum, Ecclesiam in prædictis cumstanti aliter velle.

8. Et in simili quidem necessitate concedo item id te posse esse Patrinum in Baptismo, qui confertur à Hæretico, sed addere debes Protestationem, quod baptizes, te suscipere ad ritum Ecclesiæ Romanæ, ut videris committere cum Hæretico, & obligare ad instruendum Infantem more illius Hæretici baptizandi quod esset grave delictum.

Vt sit unus; vel unus, & una.

9. Requiritur Tertio ex Tridentino *Sess. 24. c. 2. de form. Matr.* ut unus tantum, siue vir, siue mulier, sit summum unus, & una designentur tanquam Patres autem plures designentur, peccati mortaliter, aliter Leandr. *de Bap. d. 7.* qui tamen citat Thomam Suar. *lib. 7. de matr. disp. 5. n. 6.* Perez & Leyra. apud Diana *p. quest. ar. 17. res. 2.* existimantes esse veniale. Nec item Castrop. *de Bap. d. un. p. 11. §. 2. num. 1.* & alii nihil dispensare Episcopum posse. Denique idem Tridentinum addit, ut, si alii ultra designatos tetigerint, illi tenuerint baptizandum, cognationem non contrahunt.

10. Duos coniuges, Maritum scilicet, & uxorem, sint unus, & una, non posse suscipere alienam prolem, quia id prohibet Urbanus II. sed sub venialiqua re levis, putat Suar. *q. 67. de Bap. ar. 8. ver. 2.* Explic. de probabili est ex Sanchez, posse, etiam sine venialiqua, vel id non prohibet Urbanus, vel ea Confirmatio non est usu recepta.

An iidem possint suscipere propriam prolem, non separatim à n. 16.

Vt sit designatus.

11. Requiritur Quarto id quod modo infirmatum nempe, Patrinum debere esse designatum.

12. Sed ad quem pertinet designare? Respondeo, Parentes primo & per se seu ad eos, quibus incumbit curare, ut quis baptizetur, & in horum defectum, ad patr. rochum. Quando autem omittitur, ejusmodi designatio omnes, etiam non designati, secundum ius antiquum tenebant, etiam successive, baptizandum, contrahentem

cognitionem, verum hodie, post Tridentinum probabilis est, teste Sanchez, l. c. num. 10. neminem contrahere, quia nemo est verus Patrinus, cum tanquam de forma substantiali Tridentinum requirit ejusmodi designationem.

13. Quid si simul designentur plures, quam unus, vel unus & vna, & Parochus illos admittet (certè illicitè mortaliter, ut dixi num. 9. ex sententia Leandri, & mortaliter ex Sanchez) contraherent omnes cognitionem.

Respondeo, Omnes, ait Sanchez lib. 7. de matr. d. 57. num. 14. Adde cum multis Leandr. de bapt. d. 7. q. 9. quia omnes jam sunt designati. Sed probabilis iudicio neminem, quia tunc deficit alia conditio, quæ est etiam substantialis quæ Tridentinum voluit unum Patrinum, vel ad summum, unum, & vnam. Hanc posteriorem sententiam probabilem dicit Suar. de sac. ad q. 67. art. 8. et explicat, & ad illam valde idem videtur propendere, licet denique asserat, non esse consulendam. Sed immo merito consilium pro ea dare Suar. timet: valido enim fundamento hæc sententia innititur, cum si is Tridentini clarissime fuerit, hæc cognationes spirituales valde diminueret: lege diligenter prædictum Tridentini locum § 14. cap. de ref. matr.

14. Dixi (si simul designentur) nam si designati sint successivè ille unus, vel ille unus, & vna solum contraherent, qui prius fuerint designati; illi enim fuerunt certè legitimi, qui vero postea, illegitimi.

15. Si quis se ingerat ad hoc munus, & Parentes, vel Parochus non reiciant, iudicari debere designatum, docet Diana, l. 7. r. 7. § 10. ex Castro. Ego id tunc solum concedo, quando Parentes vel Parochus facillè possunt eum reicere, & tamen non reiciunt, tunc enim tacitè admittunt, præta limitationes, quæ Regulæ illi dari solent, Qui tamen consensit videtur.

Ne sit Pater vel Mater.

16. Requiritur Quinto, ut Patrinus vel Matrini non sit Pater, vel Mater. Parentes enim non possunt esse Patrinus, vel Matrini. Excepi nisi ad sit necessitas (ut de Patre baptizante suum Filium in simili necessitate dixi c. 2. § 1. n. 8.) ea enim existente sicuti certo non peccant, ita nec contrahunt cognitionem, nec privantur jure petendi divitiarum conjugale, illudque obligantur reddere. Ita Sanchez, l. 9. de matr. d. 26. n. 3. Addunt multi, ut Leandr. cum Naldi, d. 4. de Baptism. quest. 32. & d. 7. q. 1. etiam si tunc adessent alii extranei, qui possent esse Patrini.

17. Extra necessitatem ergo Parentes suum Filium facient a fonte suscipientes, certo peccant mortaliter, quia in re gravi discedunt ab Ecclesiæ legibus: id quod docent omnes cum Suarez l. c. an vero tunc contrahant cognitionem, & consequenter priventur jure petendi, non omnes docent.

Contrahere putat Layman lib. 1. r. 10. de sac. pœnit. c. 8. n. 8. cum aliis. Non contrahere cum aliis putant Suarez 2. p. q. 67. art. 8. v. Quo circa, & G. Hurt. d. 10. de matr. diff. 6. n. 24. Lege Averlam q. 16. de matr. s. 2. Vtrique probabiliter. Hos tamen secuti sumus supra c. 2. § 2. n. 10. & Horradum in simili propter rationem ibi dem dictam, quæ est communis præsentis intentioni. Et nota nosdem infra de Confirmatione lib. 3. cap. 4. n. 8.

18. Dictum est autem (scilicet.) Nam si Parentes ignorent prohibitionem hanc, excusantur à peccato, & etiam ex Laym. ejusque sententiæ sectatoribus non privantur jure petendi. Hæc enim privatio hic est pœna inflicta Parentibus agentibus contra prohibitionem Ecclesiæ: pœna autem saltem extraordinaria non contrahitur, si non contrahitur delictum, cui ejusmodi pœna conuenit à Legislatore fuit.

19. Naldi v. Baptismus, n. 1 §. excusat à peccato Patrem tenentem à Sacro Fonte suum Filium, ex cognatione, quam sic contrahit cum concubina, absteineat ab

ipsius consortio. Ratio posset esse, quia in hac causa validis rationibus præsumitur Ecclesiæ suspendere prohibitionem ne Pater suam sobolem suscipiat. Verum cum vestigium nullum videatur iure hujus excusationis, aliæque remedia sint in promptu pro abstinentia prædicti consortij, Naldi Doctrinam sequi, non audeo.

Ne sit Religiosus.

20. Requiritur Sextò, Ne Patrinus sit Religiosus, vel Religiosa, is enim prohibetur, esse Patrinus, c. Non licet de Consecr. d. 2. & alibi. Si tamen sint, contrahent cognitionem, quia per dictam prohibitionem non fiunt inhabiles ad suscipiendum.

21. Notat enim Quintanadv. de Bapt. sing. ult. id fortè non prohiberi, nisi Monachis, non vero Religiosis omnibus, & quidem non nisi sub levissimo veniali, à quo excusat quælibet causa, qualis est petitio aut devotio Patris: id quod idem doctè probat.

An Frater, vel Soror.

22. De hoc dicam, cum de Confirmatione l. 3. cap. 4. num. 18.

Obligatio Patrini.

23. Ad Personam Patrini, de qua hic agemus, pertinet obligatio, quam ipse, per hanc suscipiendi cærimoniam, subit. Obligator autem instruire Baptizatum in sana Fide, ac moribus Christianis. Quæ tamen obligatio non vrget, nisi in tempore necessitatis. Quoniam igitur hæc necessitas inter Christianos vix adest, quia communiter supponitur illum instrui à Parentibus, vel à Parocho, quibus profecto hæc cura magis incumbit. Idem communiter Patrinus (ut notat Henriquez lib. 2. cap. 14. n. 1. aliique passim) excusabitur.

§ III. Quam Baptismi Administratio, dictam cognitionem pariat.

1. Sane solemnis, quæ scilicet publicè fit cum ritibus ab Ecclesiâ institutis, quæ nos supra c. 2. § 3. n. 2. enumeravimus.

2. In privato ergo baptismo jam dixi supra § 1. n. 2. non esse opus, posse tamen adhiberi Patrinum. At vero est controversum, an si adhibeatur, contrahat is cognitionem, spirituales, sicuti quando adhibetur in solemnem.

3. Ad hanc quæstionem, ut supra c. 2. § 2. n. 7. cum Coninch. d. 3. d. dub. 2. n. 39. indicavi, aliqui affirmativè respondent, negativè aliqui, ut Quintan. & Sanchez, quos citat sequiturque Dian. 3. r. 4. ref. 18. & inclinat Suar. 3. p. q. 63. art. 8. & G. Hurt. de matr. d. 18. diff. 6. Affirmantiû ratio ducitur à paritate cum baptizante, nam ex claris iuribus baptizatus etiam privatim contrahit, ut ibidem diximus, dictam cognitionem cum baptizato, ejusque Parentibus, ergo contrahet etiam suscipiens.

4. Sed negantium ratio est, quia lura hæc cognitionem inducunt in suscipiente, solum loquuntur de suscipiente in Baptismo solemnem, non ergo extendenda ad suscipientem in privato. Paritas ergo adversario, um facillè solvitur. Nam jura de omni baptizante loquuntur, etiam de Fœmina, dum absolute dicunt baptizantem contrahere cognitionem, at cum dicunt Susceptorem contrahere cognitionem, non loquuntur absolute, sed dictam cognitionem adnectunt suscipienti ex instituto Ecclesiæ. Cum ergo qui suscipit in privato Baptismo, non suscipiat ex instituto, sed ex voluntate propria, de illo non loquuntur Jura. Ergo cognitionem is nequaquam contrahet.

5. Quando in Ecclesiâ supplentur solemnitates ejus Baptismi, qui urgente necessitate, privatim collatus fuit, tunc is qui suscipit, non fit verus Patrinus, quia verè non est susceptor in Baptismo.